

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ก็เพื่อคาดคะเนความต้องการครูโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2524 - 2529) โดยใช้หลักเกณฑ์ในการคำนวณหาความต้องการครู 3 วิธีการคือ

1. คาดคะเนจำนวนนักเรียนโดยคำนึงถึงอัตราการเข้าเรียนและการตกซ้ำชั้น และคาดคะเนความต้องการครูโดยใช้อัตราครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1 : 25
2. คาดคะเนจำนวนนักเรียนโดยใช้จำนวนประชากรอายุครบเกณฑ์ และไม่คำนึงถึงการซ้ำชั้น ส่วนการคาดคะเนความต้องการครูใช้เกณฑ์เดียวกันกับวิธีแรก
3. คาดคะเนจำนวนนักเรียนเช่นเดียวกับวิธีแรก และคาดคะเนความต้องการครู โดยใช้ขนาดของโรงเรียนแบ่งตามจำนวนห้องเรียนเป็นเกณฑ์

ในการดำเนินการวิจัยได้เก็บข้อมูลประชากร และการ เคลื่อนไหวประชากรของจังหวัดกาญจนบุรีที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2518 - 2523 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษา 1 - 6 ปีการศึกษา 2518 - 2523 จำนวนและการเคลื่อนย้ายของครูประถมศึกษา ระหว่างปี 2519 - 2523 และจำนวนของครูในปีการศึกษา 2523

จากข้อมูลที่รวบรวมได้ ได้นำมาคาดคะเนจำนวนประชากรที่มีอายุครบเกณฑ์ เข้าเรียนในปี 2524 - 2529 และจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยอาศัยการศึกษาแนวโน้มในอดีต สภาพปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตในการกำหนดเป้าหมายของอัตราการเข้าเรียนชั้น ป.1 และอัตราการสละพักของชั้นต่าง ๆ เมื่อได้จำนวนนักเรียนในระหว่างปี 2524 - 2529 จึงนำมาคำนวณหาความต้องการครูในแต่ละปีตามตัวแบบหรือวิธีการแต่ละวิธี พร้อมกันนั้นก็ศึกษาถึงจำนวนครูที่จะสูญเสียไปจากระบบได้แก่ การเกษียณ การย้ายออก การลาออก การตาย และการย้ายเข้าในแต่ละปี เพื่อนำไปคำนวณหาจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มสุทธิในแต่ละปี ตามตัวแบบทั้งสาม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด พอสรุปได้ดังนี้

1. ประชากรที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนในช่วงปี 2524 - 2529 มีแนวโน้มลดลงในช่วงปี 2524 - 2525 และจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2526 ในปีต่อไปจะลดลงตามลำดับ นั่นคือจำนวนนักเรียนจะมีแนวโน้มลดลง เช่นเดียวกัน

2. ในการคาดคะเนความต้องการการครูทั้งสามตัวแบบพบว่า ตามตัวแบบที่ 1 และ 2 นั้น จำนวนครูที่มีอยู่มีจำนวนพอเพียงในช่วงระยะปี 2524 - 2529 โดยไม่ต้องการครูเพิ่มอีกเลย และมีจำนวนมากพอที่จะชดเชยครูที่ลาออก ตาย ย้ายออก และเกษียณอีกด้วย

ส่วนตัวแบบที่ 3 นั้นว่ามีความต้องการครูเพิ่มอีกมากที่สุด คือต้องการทั้งสิ้นจำนวน 1,876 คน ในช่วง 6 ปี ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้เป็นจำนวนซึ่งได้คำนึงถึงการชดเชยครูที่ลาออก ตาย ย้ายออก และเกษียณ ประมาณ 1,415 คนแล้ว ทั้งรายละเอียดจำนวนครูจากการคาดคะเนในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบจำนวนครูที่คาดคะเนได้ในแต่ละตัวแบบ

ปีการศึกษา	ตัวแบบที่ 1	ตัวแบบที่ 2	ตัวแบบที่ 3
2524	3429	3635	5239
2525	3317	3555	5265
2526	3202	3425	5282
2527	3046	3097	5181
2528	2979	2868	5118
2529	2934	2500	5085

ตารางที่ 19 แสดงความต้องการการครูเพิ่มในแต่ละตัวแบบ

ปีการศึกษา	ตัวแบบที่ 1		ตัวแบบที่ 2		ตัวแบบที่ 3	
	เกิน	ขาด	เกิน	ขาด	เกิน	ขาด
2524	833	-	627	-	-	977
2525	777	-	539	-	-	228
2526	727	-	501	-	-	223
2527	725	-	671	-	-	104
2528	617	-	725	-	-	162
2529	501	-	932	-	-	182
รวม	-	-	-	-	-	1876

กล่าวโดยสรุป การคาดคะเนตามตัวแบบที่ 2 มีความต้องการครูน้อยที่สุด และตัวแบบที่ 3 มีความต้องการครูสูงที่สุด

3. เมื่อพิจารณาโดยขนาดของโรงเรียน ซึ่งใช้จำนวนห้องเรียนเป็นเกณฑ์นั้น โรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีจำนวนห้องเรียนระหว่าง 2 - 17 ห้องเรียน นั้น ในระหว่างปี 2524 - 2529 มีจำนวนระหว่าง 430 - 438 โรง จากจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 453 โรง หรือประมาณร้อยละ 96 ในขณะที่มีโรงเรียนขนาดกลางซึ่งมีห้องเรียน 18 - 29 ห้องเรียน มีจำนวนระหว่าง 11 - 17 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีห้องเรียน 30 ห้องเรียนขึ้นไป มีอยู่เพียงประมาณ 5 โรง เท่านั้น ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่มี 6 ห้องเรียนมากที่สุด คือ 243 โรง ในปี 2524 และจะเป็น 333 โรง ในปี 2529 ทั้งนี้เป็นเพราะการขยายการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งได้กำหนดข้อตกลงขั้นต้นว่าจะพยายามขยายการศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกโรงเรียน นับแต่ปี 2526 ซึ่งในปี 2529 ทุกโรงเรียนจะเปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั่นคือทุกโรงเรียนจึงมีห้องเรียนอย่างน้อย 6

ห้องเรียน

จำนวนเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ประกอบการคาดคะเนจำนวนครูที่ต้องการแล้ว จะปรากฏรายละเอียดจำนวนครูที่ต้องการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนครูที่ต้องการเพิ่มความคับแบบที่ 3

ปีการศึกษา	จำนวนครูที่มีอยู่เมื่อต้นปี	จำนวนครูที่คาดคะเน	จำนวนครูที่ต้องการเพิ่ม
2524	4443	5239	977
2525	5239	5265	228
2526	5265	5282	223
2527	5282	5181	104
2528	5181	5118	162
2529	5118	5085	182
รวม	-	-	1,876

หมายเหตุ จำนวนครูที่ต้องการเพิ่มโดยคาดคะเนจำนวนครูที่เคลื่อนย้ายและเกษียณไว้ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ในการคาดคะเนความต้องการครูตามตัวแบบที่ 1 นั้น ชี้ให้เห็นว่า หากใช้เกณฑ์อัตราครูต่อนักเรียน 1 : 25 ซึ่งได้กำหนดขึ้นและสอดคล้องกับเกณฑ์ปัจจุบันของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะพบว่าอัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบันเป็นอัตราส่วนที่ดีกว่าเกณฑ์ดังกล่าว กล่าวคือ ในปี 2523 อัตราครูต่อนักเรียน เป็น 1 : 19.67 ทั้งนี้เป็นเพราะมีโรงเรียนขนาดเล็กนั่นเอง จากข้อมูลในปี 2523 พบว่า

โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 100 คน มีจำนวน 136 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละประมาณ 30 ในโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว จะมีห้องเรียน (Class) ขนาดเล็กซึ่งจำเป็นต้องมีครูอย่างน้อยสอนประจำอย่างน้อย 1 คน แม้ว่าจะมีนักเรียนไม่ถึง 25 คน ก็ตาม การคาดคะเนโดยใช้นักเรียนเป็นเกณฑ์ดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ในปัจจุบันนี้ กล่าวคือ จำนวนครูที่คาดคะเนได้จะต่ำกว่าความต้องการจริง

2. การคาดคะเนความต้องการครูตามตัวแบบที่ 2 เป็นการคาดคะเนจากจำนวนประชากรที่มีอายุครบเกณฑ์ในปี 2524 - 2529 โดยถือว่า ทุกคนมีสิทธิ์เข้ารับบริการทางการศึกษาจากรัฐ และรัฐต้องจัดที่เรียนให้เพียงพอสำหรับผู้มีสิทธิ์ทุกคน และนักเรียนชั้น ป.1 - 5 ในปีการศึกษา 2523 จะได้เลื่อนชั้นไปเรียนชั้นสูงขึ้นในปีต่อไป ซึ่งเป็นข้อสมมติขั้นต้น (Assumption) ว่าจะไม่มีการเรียนคนใดตกชั้นและออกจากโรงเรียนเลย การคาดคะเนด้วยวิธีนี้มุ่งศึกษาว่า หากเราจัดระบบการศึกษาที่ดีพอ ไม่มีการตกชั้น และสามารถให้บริการการศึกษาแก่ผู้มีอายุครบเกณฑ์เข้าเรียนอย่างทั่วถึง ความต้องการครูจะมีมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการครูจะลดลงโดยค่อย ๆ ลดลงจนเหลือเพียง 2,500 คน ในปี 2529 ดังตารางดังนี้

ปีการศึกษา	ครูที่มีอยู่คนปี	ครูที่ต้องการจากการคาดคะเน
2523	4,624	-
2524	4,443	3,635
2525	4,262	3,555
2526	4,094	3,425
2527	3,926	3,097
2528	3,768	2,868
2529	3,593	2,500

ด้วยเหตุดังกล่าว ความต้องการครูเพิ่มในช่วงปี 2524 - 2529 จึงไม่มี แม้ว่าจะมีครูที่เกษียณ ลาออก ตาย บ่ายออก ไปส่วนหนึ่งก็ตาม การที่ความต้องการครูตาม

ตัวแบบนี้น้อยกว่าตัวแบบที่ 1 หรือจำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งยังมีแนวโน้มลดลงนั้น น่าจะเป็นเพราะไม่มีนักเรียนตกซ้ำชั้นในกลุ่มนักเรียนที่เข้าใหม่ระหว่างปี 2524 - 2529 ส่วนนักเรียนชั้น ป.1 - ป.5 ปี 2523 ซึ่งได้นักเรียนที่เคยตกซ้ำชั้นในปี 2522 ไว้ด้วย จะค่อย ๆ ออกจากระบบไปจึงทำให้จำนวนนักเรียนที่คาดคะเนได้ค่อย ๆ ลดลง และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่คาดคะเนตามตัวแบบนี้ เป็นนักเรียนที่มีอายุครบเกณฑ์เท่านั้น จะไม่รวมนักเรียนที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ และสูงกว่าเกณฑ์ (ซึ่งส่วนใหญ่คือ นักเรียนที่ตกซ้ำชั้น) จึงทำให้มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่าการคาดคะเนตามตัวแบบที่ 1 และสภาพที่เป็นอยู่จริง

3. การคาดคะเนตามตัวแบบที่ 3 โดยใช้เกณฑ์จำนวนห้องเรียนกำหนดเป็นขนาดของโรงเรียน ในการศึกษาคำนวณห้องเรียนนั้นใช้อัตราห้องเรียนละ 30 คน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของจังหวัดกาญจนบุรี ในการคำนวณหาความต้องการการครูตามจำนวนห้องเรียนนั้น ได้พิจารณาถึงสภาพปัญหาและแนวปฏิบัติของโรงเรียน กล่าวคือ ในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งต่ำกว่า 12 ห้องเรียน จะมีครูใหญ่เพียงคนเดียว และมีครูประจำชั้นครบทุกห้อง สำหรับวิชาบางวิชาเช่น เกษตร คหกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ นาฏศิลป์ กลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ และภาษาอังกฤษ ต้องการครูที่ศึกษามาโดยตรงหรือมีความถนัด จึงจำเป็นต้องมีครูเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระการสอนของครูประจำชั้นลงได้ช่วยสำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จะมีจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารเพิ่มขึ้นด้วย จำนวนบุคลากรในโรงเรียนตามเกณฑ์ดังกล่าวนี้จึงค่อนข้างพอเพียงที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการคาดคะเนตามตัวแบบนี้ได้กำหนดข้อตกลงขั้นต้นที่สำคัญสองประการคือ ทุกโรงเรียนจะขยายการศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี 2526 ดังนั้นทุกโรงเรียนจึงมีไม่ต่ำกว่า 6 ห้องเรียน แม้ว่าจะมีจำนวนนักเรียนไม่ถึง 180 คน ก็ตาม ข้อตกลงอีกประการหนึ่งคือ จะไม่มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นใหม่ในช่วงระยะที่คาดคะเน ด้วยวิธีการคาดคะเนวิธีนี้จะช่วยขจัดปัญหาเรื่องโรงเรียนขนาดเล็กได้มาก ดังนั้นผลการคาดคะเนความต้องการการครูจึงใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าความต้องการการครูเพิ่มนั้นมีมากในปีแรก คือ 977 คน ซึ่งเป็นการเพิ่มครูให้เป็นไปตามเกณฑ์ ส่วน

ระบะต่อไป ปี 2525 - 2529 นั้นความต้องการส่วนใหญ่เป็นการชดเชยจำนวนครูที่ตาย เกษียณ ลาออก และย้ายออก เท่านั้น

ปีการศึกษา	ครูที่ ขาดคะเน	ครูที่ เคลื่อนย้ายสุทธิ	ความต้องการครู เพิ่ม
2523	-	181	-
2524	5,239	181	977
2525	5,265	202	228
2526	5,282	206	223
2527	5,181	205	104
2528	5,118	225	162
2529	5,085	215	182
รวม	-	1,415	1,876

ความต้องการครูที่ขาดคะเนได้มีแนวโน้มลดลงในช่วงปีท้าย ๆ ทั้งนี้จะเป็นเพราะจำนวนนักเรียนที่ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแบบที่ 1 แล้ว จะเห็นว่าการขาดคะเนตามตัวแบบที่ 3 ความต้องการครูมีมากกว่าทั้ง ๆ ที่จำนวนนักเรียนเท่ากัน ในช่วงปี 2524 - 2529 มีความต้องการครูเพิ่มถึง 1,876 คน เมื่อคำนึงถึงการลงทุนนับว่าสูงกว่าตัวแบบอื่น ๆ แต่ก็นับได้ว่าสอดคล้องกับสภาพเป็นจริง และน่าจะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพมากที่สุด

4. จากผลการขาดคะเนทั้งสามตัวแบบ อาจเปรียบเทียบจุดเด่นและจุดด้อยของทั้งสามวิธีดังนี้

การขาดคะเนตามตัวแบบที่ 1 มีความต้องการครูน้อยลง ค่าใช้จ่ายจึงลดน้อยลงด้วย มุ่งให้ครูรับผิดชอบจำนวนเด็ก 25 คน เป็นเกณฑ์ วิธีนี้จะเหมาะกับจังหวัดที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องไม่ต่ำกว่า 25 คน สำหรับจังหวัดที่มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมาก และมีจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องต่ำกว่า 25 คน จะทำให้

ครูแต่ละคนของรับภาระเด็กมากกว่า 1 ชั้นเรียน ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาลดลง

การคาดคะเนตามตัวแบบที่ 2 มีความต้องการครูน้อยที่สุด จัดได้ว่าเป็นวิธีที่ใช้งบประมาณน้อยที่สุด ความรับผิดชอบของครูเช่นเดียวกับวิธีแรก คือรับผิดชอบนักเรียน 25 คน วิธีนี้แม้ว่าจะเป็นวิธีที่ใช้งบประมาณน้อยที่สุดก็ตาม แต่ก็ทำได้ยากที่สุด เพราะในสภาพปัจจุบัน แม้จะมีครูจำนวนมากกว่าความต้องการอยู่แล้ว แต่ยังคงมีนักเรียนตกชั้นเป็นจำนวนมาก จากรายงานการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การสอบตกชั้นทุกชั้นย้อนหลัง 5 ปี (ระหว่างปี 2517-2521) เฉลี่ยรวมทั้งจังหวัดคิดเป็นร้อยละ 15.44¹ และจากข้อมูลที่รวบรวม พบว่า อัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปี 2517 - 2522 รวมทั้งจังหวัด ในแต่ละปี ดังนี้

ตารางที่ 21 แสดงอัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนชั้น ป.1 - 6 ปี 2517-2522

ชั้น	2517	2518	2519	2520	2521	2522	เฉลี่ย
ป.1	.270	.249	.243	.240	.257	.199	.243
ป.2	.167	.152	.154	.154	.138	.133	.149
ป.3	.203	.190	.205	.190	.175	.140	.182
ป.4	.115	.118	.124	.162	.120	.130	.124
ป.5	.161	.175	.184	.205	.207	.134	.157
ป.6	.138	.115	.124	.110	.107	.095	.115

¹จังหวัดกาญจนบุรี, "รายงานการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา", 2523, หน้า 42.

ดังนั้น โดยความเป็นจริง โรงเรียนจะต้องรับภาระนักเรียนที่เข้าชั้นเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น มีนักเรียนชั้น ป.1 จำนวน 100 คน ถ้าคำนวณตามอัตราการตกชั้นเฉลี่ยในแต่ละชั้นแล้ว จะเหลือนักเรียนที่ได้เลื่อนชั้นไปเรียนในชั้น ป.2 เพียงประมาณ 76 คน ในชั้น ป.3 จะเหลือนักเรียนเพียงประมาณ 65 คน และจะได้เลื่อนไปเรียนในชั้น ป.4 ประมาณ 53 คน เลื่อนไปเรียนชั้น ป.5 ประมาณ 45 คน และได้เรียนถึงชั้น ป.6 ประมาณ 39 คน เท่านั้น และในจำนวนนี้จะเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงประมาณ 35 คน นั่นก็คือจากนักเรียนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 100 คน จะมีนักเรียนที่ใช้เวลาเรียนเพียง 6 ปี หรือไม่มีการเข้าชั้นเลยจนสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงประมาณ 35 คน ส่วนอีก 65 คน จะเป็นผู้ที่เคยเข้าชั้นในระหว่างชั้น ป.1 - ป.6 อัตราการเข้าชั้นเหล่านี้จะยิ่งสูงขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็ก และในท้องถิ่นที่ห่างไกล ปัญหาอีกประการหนึ่งของการใช้วิธีการนี้คือ ในท้องถิ่นที่เจริญและค่อนข้างเจริญ ผู้ปกครองนิยมให้บุตรหลานได้เข้าเรียนก่อนอายุครบเกณฑ์ เพื่อให้เด็กได้รับการศึกษาตั้งแต่วัยเล็กและเป็นการผลักดันภาระการเลี้ยงดูบุตรหลานของตนให้แก่โรงเรียนเพื่อจะได้มีเวลาประกอบอาชีพมากขึ้น ดังนั้นภายใต้สภาวะการณปัจจุบัน การคาดคะเนคามวิชีนีจึงยังไม่เหมาะสม

การคาดคะเนคามตัวแบบที่ 3 ค่อนข้างจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด สำหรับสภาพจังหวัดกาญจนบุรีที่มีโรงเรียนและห้องเรียน (Class) ขนาดเล็กจำนวนมาก เนื่องจากวิธีการนี้เป็นการขจัดปัญหาโรงเรียน และห้องเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนที่เพิ่มหรือลดลงในโรงเรียนดังกล่าวมีผลกระทบต่อจำนวนครูไม่มากนัก แต่ในขณะที่เกี่ยวกับการขยายชั้นเรียนและการจัดตั้งโรงเรียนใหม่มีผลกระทบต่อจำนวนครูโดยตรง ดังนั้นในการใช้วิธีการนี้จึงควรมีนโยบายในการจัดตั้งโรงเรียนใหม่และการขยายชั้นเรียนที่ชัดเจน

เมื่อพิจารณาทั้งจุดเด่นจุดค้อยของทั้งสามตัวแบบแล้ว ตัวแบบที่ 3 จัดได้ว่าเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและเชื่อต่อการพัฒนาในด้านคุณภาพมากที่สุด ตัวแบบที่ 1 มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมรองลงมา ส่วนตัวแบบที่ 2 เป็นตัวแบบที่นำไปปฏิบัติได้ยากที่สุด

5. ในการนำผลจากการคาดคะเนความต้องการครูทั้งสามตัวแบบไปใช้ ย่อมส่งผล กระทั่งต่อสถาบันทางการศึกษา และระบบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจพิจารณาได้ดังนี้

5.1 การนำผลการคาดคะเนความต้องการครูตามตัวแบบที่ 1 มาใช้นั้นย่อมหมายถึงว่า ในช่วงระยะ 6 ปีข้างหน้า สถาบันฝึกหัดครูที่เกี่ยวข้องจะต้องชะลอการผลิตครูเพิ่มขึ้นโดยเปลี่ยนไปเป็นการฝึกอบรมครูให้สามารถสอนได้หลายวิชา และสอนได้มากกว่าหนึ่งชั้น เช่น การสอน ชั้น ป. 1 และ ป. 2 ควบกันไป รวมทั้งการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยแบ่งเบาภาระของครู สำหรับหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ควบคู่ไปกับการ ส่งเสริมให้โรงเรียนไ้รวมตัวกันให้มีขนาดใหญ่ขึ้น การจัดสรรงบประมาณในด้านสื่อการเรียนจำเป็น ต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู สำหรับโรงเรียนที่ เกี่ยวข้องก็ควรศึกษา ฝึกฝนวิธีสอนและการจัดสร้างบทเรียน - แบบฝึกหัด ซึ่งนักเรียนสามารถศึกษา ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 การนำผลการคาดคะเนความต้องการครูตามตัวแบบที่ 2 มาใช้ค่อนข้างจะมีปัญหา มากโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การพัฒนากันคุณภาพ ในขณะที่ลดจำนวนครูลง สถาบันฝึกหัดครูจะต้องลด ปริมาณการผลิตครูใหม่มาส่งเสริมคุณภาพครูที่มีอยู่ให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง ส่งเสริมการวิจัยค้นคว้ารูปแบบการสอน และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้เด็กมีคุณภาพยิ่งขึ้น ใน ส่วนหน่วยงานเจ้าสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการจะต้องกำหนดนโยบายในการจัด การศึกษาและการประเมินผลใหม่ เช่น การกวดขันการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน นโยบายการรับเด็กก่อน เกณฑ์หรือการ เปิดชั้นเด็กเล็ก การเลื่อนชั้นโดยไม่มี การสอบปลายปี หรือมีการสอบปลายปีเฉพาะชั้น พร้อมกับจะต้องจัดสรรงบประมาณในด้านสื่อการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น สำหรับโรงเรียนเอง จะต้องเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลให้มากยิ่งขึ้น การสอนซ่อมเสริมมีความจำเป็นมาก เช่น เกี่ยว กับการพัฒนาวิธีการสอนใหม่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.3 การนำผลการคาดคะเนความต้องการครู ตามตัวแบบที่ 3 มาใช้เมื่อเปรียบเทียบ กับวิธีอื่น ๆ แล้วมีผลในการ เปลี่ยนแปลงในด้านการจัดการ ไม่ส่งนัก กล่าวคือ สถาบันฝึกหัดครูจะต้อง เตรียมการผลิตครูตามความต้องการในปีแรกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการพร้อม -

กันนั้นจะต้องศึกษาถึงความต้องการครูที่จะสอนวิชาพิเศษ เช่น คนตรี นาฏศิลป์ กลุ่มการ-งานพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรจะมีนโยบายในด้านการศึกษาอบรมครูประจำการให้สามารถสอนวิชาพิเศษเหล่านี้ให้ไต่มาบ่งชี้ขึ้นในส่วนหน่วยงานเจ้าสังกัดควรศึกษาความพร้อมของบุคลากรที่มีอยู่ในด้านการสอนวิชาพิเศษ รวมทั้งการสร้างรูปแบบจำลอง (Model) หรือเกณฑ์ในการบรรจุครูที่มีความถนัดต่าง ๆ กันในสัดส่วนที่เหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดนโยบายในด้านการจัดตั้งโรงเรียนและขยายชั้นเรียนให้เด่นชัด เมื่อใช้งบประมาณสำหรับบุคลากรเพิ่มขึ้น งบประมาณในด้านการเรียนอาจลดลง การตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญให้ครูปฏิบัติหน้าที่เต็มตามความสามารถจึงจำเป็นมากขึ้น สำหรับโรงเรียนเองเมื่อครูมากก็ย่อมมีโอกาสเตรียมการสอนและเอาใจใส่เด็กมากขึ้น เพื่อให้คุณภาพการศึกษาพัฒนาบ่งชี้ขึ้นสอดคล้องกับงบประมาณที่ลงไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในการคาดคะเนจำนวนนักเรียน ขั้นตอนที่สำคัญคือ การกำหนดเป้าหมายอัตราการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และอัตราการสะกด ชั้น ป.1 - 6 ในขั้นตอนนี้ต้องอาศัยข้อมูลด้านการเคลื่อนย้ายของประชากร แนวโน้มการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักเรียน นโยบายในด้านการพัฒนาการศึกษา การจัดทำในขั้นตอนนี้จึงควรเป็นการร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พิจารณาร่วมกันในการกำหนดเป้าหมาย
2. ในการคาดคะเนความต้องการครูตามตัวแบบที่ 3 ซึ่งใช้เกณฑ์ขนาดของโรงเรียนนั้น ข้อมูลที่สำคัญคือ การขยายชั้นเรียนและการจัดตั้งโรงเรียนใหม่ จึงควรศึกษาและร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนพัฒนาการศึกษา เช่น แผนการขยายการศึกษาในชั้น ป.5 - 6 แผนการพัฒนาารูปแบบการสอนและการจัดการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ มาทดแทนครู
3. จากการคาดคะเนจำนวนนักเรียนในระหว่างปี 2524 - 2529 จะเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะยังคงมีขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนและห้องเรียนไม่มากนัก การจัดการศึกษาดังที่เป็นอยู่ย่อมต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก และจากการวิจัยพบว่า โรงเรียน

ขนาดเล็กมักจะมีคุณภาพน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าน่าจะมีการศึกษาหารูปแบบการจัดการศึกษาและวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น การจัดโรงเรียนแบบรวมศูนย์โดยใช้พาหนะรับส่ง การจัดโรงเรียนอยู่ประจำทำนองเดียวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นต้น

4. โดยเหตุที่ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ประมาณ 1 ใน 3 หรือประมาณ 108 คน ในปีการศึกษา 2523 เป็นผู้ไม่มีวุฒิต่างครู และอัตราการลาออกของครูในโรงเรียนดังกล่าวแต่ละปีมีอัตราสูง จึงควรศึกษาแนวโน้มในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคุรุสภา พร้อมกันนั้นควรศึกษานโยบายของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในด้านการรับครูเข้าสอน การจ้างและการจัดสวัสดิการ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการลาออกของครู เพื่อว่าจะได้เตรียมการในการผลิตครูเพื่อทดแทนครูที่ลาออก รวมทั้งการพัฒนาครูที่ได้ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนดังกล่าวแล้ว

5. ควรศึกษาสภาพครูที่มีอยู่ในปัจจุบันและแนวโน้มว่า มีครูที่สำเร็จจากวิทยาลัยครูกาญจนบุรีที่บรรจุใหม่ในสัดส่วนเท่าไรในแต่ละปีในช่วงระยะเวลาที่วิทยาลัยดังกล่าวได้เริ่มผลิตครูบริการแก่จังหวัดดังกล่าว พร้อมกันนั้นก็ศึกษาถึงนโยบายการรับผู้ที่มีวุฒิต่างวิชาชีพอื่น เช่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพทางด้านช่าง เกษตร และพาณิชย์การ รวมทั้งผู้ที่เรียนสำเร็จจากวิทยาลัยไปแล้วยังไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือไปประกอบอาชีพอย่างอื่น ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการผลิตครูในส่วนที่วิทยาลัยรับผิดชอบ

6. ควรนำเอาผลการคาดคะเนในแต่ละตัวแบบไปตรวจสอบกับสภาพความเป็นจริง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของตัวแบบทั้งสาม อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อการปรับแผนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

7. ควรศึกษาวิจัยถึงความต้องการครูในแต่ละสาขาวิชาเพื่อสามารถสนองตอบความต้องการได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาศิลปะ เกษตร คหกรรมศาสตร์ ดนตรี นาฏศิลป์ และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ